

Centraal Bureau voor de Statistiek

SRS

SAH

*Postbus 4481
6401 CZ Heerlen*

Non-responsanalyse Sociaal Fysiek

Maico Hoksbergen

Kennisgeving:

De in dit rapport weergegeven opvattingen zijn die van de auteurs en komen niet noodzakelijk overeen met het beleid van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Projectnummer:

BPA-nummer:

Datum:

29 oktober 2009-Aangepast op 20-5-2010

NON-RESPONSANALYSE SOCIAAL FYSIEK

1. Inleiding

De personen die voor een onderzoek worden benaderd en hieraan deelnemen, noemen we respondenten. Helaas is er bij survey-onderzoek vrijwel altijd sprake van personen die benaderd worden maar niet deelnemen. Er is dan sprake van *non-respons*. Deze non-respons kent verschillende oorzaken. Personen kunnen onbereikbaar zijn door bijvoorbeeld een verhuizing, langdurige afwezigheid of overlijden. Verder kan een persoon weigeren aan een onderzoek mee te doen. Verder kan achteraf blijken dat er twijfels zijn of wel de juiste persoon heeft meegedaan aan de enquête. In dat geval kan besloten worden om achteraf alsnog de respons van deze persoon te schrappen.

2. Sociaal-Fysiek

De respondenten voor de module Sociaal-Fysiek zijn afkomstig uit de woningmarktmodule. Voor Woningmarktmodule is een steekproef getrokken van te benaderen personen. Dit heeft geleid tot respons op de woningmarktmodule. De woningmarktmodule werd afgesloten met de vraag of de respondenten bereid waren om deel te nemen aan vervolgonderzoek. Uit de respondenten die deze vraag bevestigend hebben beantwoord is vervolgens opnieuw een steekproef getrokken. De personen uit deze steekproef zijn benaderd voor deelname aan Sociaal-Fysiek. Om uiteindelijk respondent te zijn in sociaal-fysiek dient een persoon dus aan drie voorwaarden voldaan te hebben:

1. Responderen in woningmarktmodule;
2. Bereid zijn tot deelname aan vervolgonderzoek;
3. Responderen in sociaal-fysiek;

De stappen in de steekproefstructuur zijn hieronder weergegeven. Ook is het aantal waarnemingen genoemd.

Stap	Groep	Aantal personen
1	Totale Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder	12.958.541
2	Steekproef woningmarktmodule	69.486
3	Respons woningmarktmodule – regulier	40.752
4	Bereidheid deelname vervolgonderzoek (in woningmarktmodule – regulier)	31.515
5	Steekproef Sociaal-Fysiek	14.605
6	Respons Sociaal-Fysiek	10.438

Het aantal personen in de Nederlandse bevolking van 18 jaar of ouder bedraagt iets minder dan 13 miljoen. Dit is exclusief de personen in institutionele huishoudens. Dit is het totale steekproefkader. Uit dit kader is voor de woningmarktmodule een steekproef getrokken van 73.264 personen. Na aftrek van kaderfouten (zoals onderzoekspersoon overleden of verhuisd naar het buitenland) resteert een uitgezette steekproef minus de kaderfouten van 69.486 personen. De respons op de woningmarktmodule bedraagt 40.752. Van de Woningmarktmodule respondenten hebben er 31.515 toestemming gegeven om benaderd te worden voor vervolgonderzoek. Uit deze groep is opnieuw een te benaderen steekproef samengesteld, waarvoor de respondenten zijn geselecteerd aan de hand van strata die betrekking hebben op de woonomgeving, herkomst, leeftijd en inkomen. Deze steekproef omvat in totaal 14.605 personen. Van deze personen namen uiteindelijk 10.634 personen deel aan Sociaal Fysiek. Hiervan hebben uiteindelijk er 10.438 een geldige vragenlijst voor Sociaal-Fysiek ingevuld. Van 190 respondenten kon de geldigheid van de vragenlijst niet worden vastgesteld omdat de respondent van Sociaal Fysiek niet dezelfde was als tijdens de woningmarktmodule. Bij 6 respondenten kon geen woningopname plaatsvinden.

3. Non-respons

De deelname aan Sociaal-Fysiek is niet voor iedereen gelijk. Er zijn verschillen zichtbaar wanneer we kijken naar de achtergrondkenmerken van personen. In tabel 1 [bijlage] is de respons op de woningmarktmodule gepresenteerd, de bereidheid tot deelname aan vervolgonderzoek en de respons op Sociaal-Fysiek.

De tabel toont het aandeel respons waarbij er gecorrigeerd is voor verschillen in insluitkansen bij de steekproeftrekking. Deze responscijfers zijn onderverdeeld naar een aantal achtergrondkenmerken: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, stedelijkheid van de woongemeente, woonlandsdeel, herkomst / generatie, plaats in het huishouden en het besteedbaar inkomen van het huishouden in kwintielen.

Woningmarktmodule

Mensen tot 35 jaar en 75-plussers responderen minder dan andere leeftijdsgroepen. Vrouwen responderen wat vaker dan mannen. Gehuwden responderen vaker dan degenen die ongehuwd, gescheiden of verweduwd zijn. In sterk stedelijke gebieden blijft de respons met 54 procent duidelijk achter op de overige woongebieden en personen die in het westen wonen hebben minder vaak meegedaan dan bewoners van de drie andere landsdelen. Groot zijn de responsverschillen naar herkomst en generatie. Met name niet-westerse allochtonen doen met 47 procent beduidend minder vaak mee dan westerse allochtonen (58 procent) en autochtonen (65 procent). Het blijken met name de allochtonen van de eerste generatie te zijn die minder responderen. In totaal bedraagt de respons 63%. Dit houdt in dat drie van de acht personen die zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de woningmarktmodule uiteindelijk niet hebben deelgenomen.

Bereidheid deelname vervolgonderzoek

Aan alle deelnemers van de woningmarktmodule is gevraagd of zij bereid zijn om deel te nemen aan vervolgonderzoek. In totaal heeft 78 procent van de woningmarktmodule respondenten deze vraag met “ja” beantwoord. Dit is dus $0,63 \times 0,78 = 49$ procent van de uitgezette woningmarktmodule steekproef.

Over het algemeen kan worden opgemerkt dat de deelnamebereidheid hoger is dan het responspercentage bij de woningmarktmodule. Dat is op zichzelf ook niet verwonderlijk want we hebben hier te maken met personen die reeds gerespondeerd hebben. Verreweg de meeste personen die deelnemen aan de woningmarktmodule, zijn ook bereid om vervolgvragen te beantwoorden. Deze bereidheid verschilt wel naar achtergrondkenmerken, maar de spreiding is aanzienlijk minder groot dan bij de respons op de woningmarktmodule. Verder valt op dat mensen van 25-35 jaar minder dan andere leeftijdsgroepen op de woningmarktmodule responderen, maar dat zij –wanneer ze responderen- juist wel weer meer dan de overige leeftijdscategorieën bereid zijn om mee te doen aan volgenquêtes. Personen in de hoogste leeftijdsklasse (75 jaar en ouder) hebben niet alleen een relatief lage respons

op de woningmarktmodule, maar zijn ook het minst te porren voor vervolgonderzoek. De mate van stedelijkheid van de woongemeente en het woonlandsdeel hangen niet samen met de vervolgbereidheid en ook zien we dat deze bereidheid onder autochtonen en westerse allochtonen nagenoeg even groot is.

Respons Sociaal-Fysiek

Driekwart van de respondenten die in de woningmarktmodule aangaven bereid te zijn om vervolgvragen te beantwoorden, hebben ook daadwerkelijk gehoor gegeven aan de uitnodiging tot het deelnemen aan Sociaal-Fysiek. Wanneer enkel naar de responspercentages op de woningmarktmodule en Sociaal-Fysiek wordt gekeken, dan is hiermee respons op het laatste onderzoek flink hoger dan bij de woningmarktmodule, maar hierbij moet wel aangetekend worden dat Sociaal-Fysiek een vervolgmodule op de woningmarktmodule is en er dus sprake is van bereidwillige respondenten. Meer zinvol is het dan ook om te kijken naar de verschillen in de respons wanneer we deze bekijken naar achtergrondkenmerken.

De respons onder mannen en vrouwen is nagenoeg gelijk. Wel is er verschil in de respons naar leeftijdscategorie. Personen in de leeftijd van 45 tot 65 jaar responderen bovengemiddeld, jongeren en ouderen vanaf 75 jaar scoren juist ondergemiddeld. De respons op Sociaal-Fysiek lijkt ook samen te hangen met de urbanisatiegraad van de woongemeente. Personen in een zeer sterk stedelijke woonomgeving responderen duidelijk minder dan personen uit een weinig of niet-stedelijke omgeving. De respons onder niet-westerse allochtonen (62 procent) blijft duidelijk achter bij de respons onder autochtonen en westerse allochtonen. De respons onder deze laatste twee groepen is overigens nagenoeg gelijk (respectievelijk 77 en 76 procent). Ook is de respons onder personen uit de laagste twee inkomenskwintielen significant lager dan onder personen met een hoger besteedbaar huishoudinkomen.

Bijlage I Responsverdeling van Sociaal Fysiek naar achtergrondkenmerken.

D:\responssocfys.xls